

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29 3, 105 Reykjavík
Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051
Netfang: nel@nel.is
Tilv.: 23080001

Ákvörðun nr. 12/2024

Þann 14. febrúar 2024 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 12/2024.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst frá [REDACTED], dags. 19. júní 2023. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við ákvörðun starfsmanna embættis Lögreglustjórans á Suðurlandi um álagningu sektar á kvartanda. Fram kemur að kvartandi telur að hann hafi verið ranglega sektaðan vegna ófullnægjandi merkinga á vettvangi.

Nefndin óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Suðurlandi með bréfi dags. 15. ágúst 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærur á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Suðurlandi svaraði bréfi nefndarinnar með bréfi dags. 15. september 2023. Meðfylgjandi var skýrsla málsins ásamt upptöku úr eye-witnesskerfi lögreglubifreiðarinnar. Fram kemur m.a. í bréfinu að ágreiningslaust sé að kærði ók fram hjá umferðarmerki sem gaf til kynna að takmörkun á þeim vegkafla sem hann ók inn á væri 30 km/klst., og hann hafi er hraðamæling fór fram ekki ekið fram hjá öðru umferðarmerki sem hafi gefið til kynna að þeirri hraðatakmarkun hafi verið aflétt/breytt. Lögreglustjóri telur í því tilliti rétt að áréttu hvort sem um er að ræða varanlega eða tímanlega lækkuð hraðatakmark, hvort heldur er á þjóðvegi eða öðrum vegum, gilda fyrirmæli og leiðbeiningar um umferð sem gefnar eru til kynna með umferðarmerkjum, umferðarljósum, merkingum á yfirborði vegar hljóðmerkjum eða öðrum hætti á eða við veg, en slík fyrirmæli og leiðbeiningar gilda framar almennum umferðarreglum, eins og skýrt er kveðið á um í 3. mgr. 7. gr. umferðarlaga nr. 77/2019.

Einnig kemur fram að fyrir liggi að kvartandi játaði brot sitt á vettvangi og í samræmi við 148. gr. laga um meðferð sakamála nr. 88/2008, var kvartanda í kjölfarið boðið að ljúka meðferð málsins með greiðslu sektar, sem hann gerði.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að starfsaðferðum starfsmanna Lögreglustjórans á Suðurlandi.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindið og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Suðurlandi. Með hliðsjón af því hvernig málsvikur var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefndin að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega refsiverða eða ámælisverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Niðurstaða

Ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED].

Reykjavík, 14. febrúar 2024

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir